

**КОНФЛІКТОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ЯК СКЛАДОВА
ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ**

Шквир Оксана Леонідівна,

доктор педагогічних наук, професор,

професор кафедри педагогіки та соціальної роботи

Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії,

29013, Проскурівського підпілля, 139, м. Хмельницький, Україна

shkvyr@ukr.net

ORCID <http://orcid.org/0000-0003-0683-6557>

Біницька Катерина Миколаївна,

доктор педагогічних наук, професор, в. о. завідувача кафедри менеджменту

освіти та педагогіки вищої школи

Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії,

29013, Проскурівського підпілля, 139, м. Хмельницький, Україна

rfn.yz87@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2111-5275>

Кришук Богдан Степанович,

кандидат педагогічних наук, професор,

професор кафедри педагогіки та соціальної роботи

Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії,

29013, Проскурівського підпілля, 139, м. Хмельницький, Україна

kryshchuk84@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-9999-5356>

Прийнято: 05.05.2026 | Опубліковано: 25.05.2026

Анотація. Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні конфліктологічної культури як складової професійної компетентності майбутніх бакалаврів початкової освіти; конкретизується у завданнях наукового пошуку: проаналізувати сучасні підходи до фахової підготовки майбутніх бакалаврів початкової освіти; схарактеризувати феномен конфліктологічної культури та обґрунтувати її як складову професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів. Для досягнення мети та розв'язання поставлених завдань використано методи: аналіз, синтез, узагальнення та систематизація наукових джерел з проблеми дослідження. З'ясовано, що конфліктологічна культура є важливою складовою професійної компетентності майбутніх бакалаврів початкової освіти. Вона включає систему знань про сутність і особливості педагогічних конфліктів, ціннісні орієнтації, етичні норми, комунікативні установки та поведінкові моделі, які забезпечують здатність майбутнього вчителя до конструктивної взаємодії, запобігання виникненню конфліктних ситуацій та їх ефективного розв'язання в освітньому середовищі. Встановлено, що формування конфліктологічної культури майбутніх педагогів початкової школи є найбільш результативним за умови реалізації компетентнісного, особистісно-діяльнісного, культурологічного та конфліктологічного підходів. У **висновках** зазначено, що конфліктологічна культура майбутніх бакалаврів початкової освіти – це інтегративне особистісно-професійне утворення, що охоплює систему конфліктологічних знань, ціннісних орієнтацій, етичних норм, комунікативних умінь і моделей поведінки, які забезпечують готовність майбутнього вчителя до конструктивної взаємодії, попередження та ефективного розв'язання педагогічних конфліктів у професійній діяльності.

Ключові слова: майбутні бакалаври початкової освіти, фахова підготовка, компетентнісний підхід, професійна компетентність, конфлікт, конфліктологічна культура, конфліктологічна культура

майбутніх бакалаврів початкової освіти, конфліктологічна компетентність.

**THE CONFLICT MANAGEMENT CULTURE AS A COMPONENT OF
THE PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE BACHELORS IN
ELEMENTARY EDUCATION: A THEORETICAL PERSPECTIVE**

Shkvyr Oksana,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor of the Department of of Pedagogy and Social Work
Khmelnyskyi Humanitarian and Pedagogical Academy,
29013, 139 Proskurivskoho Podpillya St., Khmelnytskyi, Ukraine
shkvyr@ukr.net

ORCID <http://orcid.org/0000-0003-0683-6557>

Binitska Kateryna,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Acting Head of the Department of
Education Management and Higher Education Pedagogy, Khmelnytskyi
Humanitarian and Pedagogical Academy,
29013, 139 Proskurivskoho Podpillya St., Khmelnytskyi, Ukraine

rfn.yz87@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2111-5275>

Kryshchuk Bogdan,

Candidate of Pedagogical Sciences, Professor, Professor of the Department of
Pedagogy and Social Work, Khmelnytskyi Humanitarian and Pedagogical
Academy,

29013, 139 Proskurivskoho Podpillya St., Khmelnytskyi, Ukraine

kryshchuk84@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-9999-5356>

***Abstract.** The purpose of this article is to provide a theoretical justification for conflict management culture as a component of the professional competence of future bachelor's degree holders in primary education; this is specified in the research objectives: to analyze contemporary approaches to the professional training of future bachelor's degree holders in primary education; to characterize the phenomenon of conflict management culture and justify it as a component of the professional competence of future primary school teachers. To achieve the goal and address the stated tasks, the following methods have been used: analysis, synthesis, generalization, and systematization of scientific sources on the problem under research. It has been established that a culture of conflict resolution is an important component of the professional competence of future bachelor's degree holders in primary education. It encompasses a body of knowledge regarding the nature and characteristics of pedagogical conflicts, value orientations, ethical norms, communicative attitudes, and behavioral models that ensure a future teacher's ability to engage in constructive interaction, prevent the emergence of conflict situations, and resolve them effectively in an educational environment. It has been established that the development of a conflict management culture among future primary school teachers is most effective when competency-based, person-activity-based, cultural, and conflict management approaches are implemented. In the **conclusions**, it has been noted that the conflict management culture of future bachelor's degree holders in primary education is an integrative personal and professional development process that encompasses a system of conflict management knowledge, value orientations, ethical norms, communication skills, and behavioral models, which ensure the future teacher's readiness for constructive interaction, prevention, and effective resolution of pedagogical conflicts in their professional practice.*

***Key words:** future bachelor's degree holders in primary education, professional training, competency-based approach, professional competence, conflict, conflict management culture, conflict management culture of future*

bachelor's degree holders in primary education, conflict management competence.

Постановка проблеми. Трансформації сучасного освітнього простору, реалізація концепції Нової української школи та утвердження педагогіки партнерства актуалізують проблему формування професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів. Педагогічна діяльність передбачає постійну взаємодію з учнями, батьками, колегами, адміністрацією закладу загальної середньої освіти, що зумовлює необхідність уміння конструктивно розв'язувати конфліктні ситуації, запобігати їх загостренню та підтримувати позитивний психологічний клімат. У цьому контексті особливого значення набуває конфліктологічна культура як важлива складова професійної підготовки майбутніх бакалаврів початкової освіти.

Проблема формування конфліктологічної культури майбутніх педагогів є актуальною також у зв'язку зі зростанням емоційного навантаження як в суспільстві, так і в освітньому середовищі, змінами в комунікативній взаємодії учасників освітнього процесу та потребою у створенні безпечного й сприятливого освітнього простору. Недостатній рівень сформованості навичок ефективної комунікації, емоційної саморегуляції, толерантності та конструктивного реагування на конфлікти може негативно впливати на професійну діяльність майбутнього вчителя початкових класів, ускладнювати взаємодію з учасниками освітнього процесу та знижувати результативність педагогічної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує стійкий інтерес вітчизняних науковців і практиків до проблеми фахової підготовки майбутніх учителів початкових класів та формування їхньої професійної компетентності. Актуальною у цьому контексті вважаємо монографію «Діяльнісні засади підготовки майбутніх компетентних фахівців в умовах сучасних викликів» (ред. О. Дубасенюк) [3], в межах якої представлено

дослідження ментальної та практичної діяльності педагога з розвитку творчого мислення особистості; практико орієнтованих підходів і методів професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи; педагогічних умов формування компетентності педагогічного партнерства у майбутніх учителів початкової школи; розвитку соціальних компетентностей майбутніх фахівців у процесі управління конфліктними ситуаціями у професійній сфері та ін.

О. Цюняк у монографії «Професійна підготовка майбутніх вчителів початкових класів в умовах цифрової трансформації освіти» [15] схарактеризовано сутнісні ознаки базових понять дослідження у вимірі дефінітивного аналізу, обґрунтовано теоретико-методологічні, концептуальні та методичні засади професійної підготовки майбутніх вчителів початкових класів в умовах цифрової трансформації освіти. Вагомою для нашого дослідження є колективна монографія «Професійна підготовка вчителя початкової школи в контексті євроінтеграційних змін» [12]. У праці автори розкривають різні аспекти професійної підготовки вчителя початкової школи.

Проблему формування фахових компетентностей майбутніх учителів початкової школи в освітньому процесі педагогічних закладів фахової передвищої освіти України порушено у дисертації М. Юзик «Формування фахових компетентностей майбутніх учителів початкової школи в освітньому процесі педагогічних закладів фахової передвищої освіти України» [17]. З огляду на гострі виклики сьогодення цінною є дисертація Н. Науменко «Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації безпекоорієнтованого освітнього середовища в умовах ризиків» [8].

Основні аспекти проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи до провадження наскрізної виховної діяльності розкриті у праці Н. Антонюк та С. Савчук [2]. Дослідницями розкрито сутність поняття

«професійна підготовка», висвітлено вплив учителя початкової школи на становлення особистості молодших школярів та обґрунтовано важливість психолого-педагогічної компетентності вчителя початкової школи. Професійна підготовка вчителя початкових класів до виховної роботи в Новій українській школі є також предметом дослідження О. Петренко та І. Петренко [10]. Науковцями схарактеризовано теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх учителів початкових класів до організації і здійснення виховної роботи з учнями молодшого шкільного віку в Новій українській школі.

У статті «Формування професійних компетентностей майбутніх магістрів початкової освіти» (О. Шквир та співавтори) [16] доведено вагомість визначення професійних компетентностей магістрів спеціальності 013 «Початкова освіта» та їх формування у здобувачів другого рівня вищої освіти. Уточнено сутність поняття «професійна компетентність майбутнього магістра початкової освіти», окреслено перелік професійних компетентностей учителя початкових класів.

Щодо проблеми формування конфліктологічної культури майбутніх учителів, то нам імпонує праця В. Ковальчука, в якій теоретично обґрунтовано сутність конфліктологічної культури майбутніх учителів, проаналізовано наукові підходи до її визначення та розроблено авторську структуру цього феномена з урахуванням специфіки педагогічної діяльності [18]. У статті С. Пухно «Технології формування конфліктологічної культури майбутнього вчителя під час навчання в закладі вищої освіти» [13] висвітлено та проаналізовано складові конфліктологічної компетентності студента – майбутнього педагога.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри вагомий науковий доробок, присвячений проблемі фахової підготовки майбутніх учителів початкової школи та формуванню їхньої професійної компетентності, питання конфліктологічної культури як її складової

залишається недостатньо дослідженим. Аналіз наукових джерел засвідчує, що дослідники переважно зосереджують увагу на різних аспектах фахової підготовки педагога, тоді як питання сутності, структури та ролі конфліктологічної культури у професійному становленні майбутнього вчителя початкової школи потребує подальшого теоретичного осмислення. Недостатньо розробленими залишаються також питання визначення місця конфліктологічної культури у структурі професійної компетентності майбутніх бакалаврів початкової освіти, уточнення її змістового наповнення та значення для ефективної педагогічної взаємодії в умовах сучасного освітнього середовища.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті – теоретичне обґрунтування конфліктологічної культури як складової професійної компетентності майбутніх бакалаврів початкової освіти.

Завдання статті:

1. Проаналізувати сучасні підходи до фахової підготовки майбутніх бакалаврів початкової освіти.
2. Схарактеризувати феномен конфліктологічної культури та обґрунтувати її як складову професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах реформування освіти особливої актуальності набуває проблема фахової підготовки майбутніх учителів початкової школи, здатних ефективно здійснювати професійну діяльність в умовах динамічних суспільних змін. Підготовка конкурентоспроможного фахівця початкової освіти передбачає не лише оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, а й формування особистісних якостей та професійних компетентностей, необхідних для успішної педагогічної взаємодії.

Уважаємо, що фахова підготовка майбутнього вчителя початкових класів складним і багатокомпонентним процесом, спрямованим на

формування професійної компетентності педагога, здатного ефективно здійснювати освітню діяльність в умовах сучасних суспільних та освітніх трансформацій. Така підготовка передбачає не лише оволодіння системою фахових знань, умінь і навичок, а й розвиток професійно важливих особистісних якостей, педагогічного мислення, здатності до творчого розв'язання професійних завдань, конструктивної взаємодії з учасниками освітнього процесу та постійного професійного самовдосконалення. Професійна компетентність майбутнього вчителя початкової школи охоплює сукупність загальних і професійних компетентностей, що забезпечують готовність до організації навчання, виховання й розвитку молодших школярів відповідно до сучасних освітніх вимог і цінностей Нової української школи. Слід зауважити, що у межах цього дослідження поняття «фахова підготовка» та «професійна підготовка», а також «фахова компетентність» і «професійна компетентність» розглядаємо як синонімічні.

Професійна підготовка вчителя є, на думку М. Юзик, цілісним процесом набуття знань, умінь і навичок, необхідних для ефективного здійснення педагогічної діяльності та успішного виконання освітніх завдань. Вона передбачає формування комплексу професійно значущих знань, практичних умінь, особистісних якостей, педагогічного досвіду та норм професійної поведінки, що забезпечують готовність майбутнього педагога до професійної діяльності. Така підготовка реалізується у процесі навчальної та позааудиторної діяльності студентів, опанування професійно орієнтованих дисциплін і проходження педагогічної практики. Її результатом є сформованість фахових компетентностей, професійних умінь і важливих особистісних якостей майбутнього вчителя [17, с. 41-42].

Процеси навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти мають цілісний і взаємопов'язаний характер. Їх ефективна реалізація забезпечується сформованістю у вчителя компетентностей, необхідних для

виконання всіх професійних функцій на основі відповідних ціннісних орієнтирів [11]. Відповідно, професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» виокремлює компетентності, які повинні бути сформовані у майбутнього фахівця. Це, зокрема: мовно-комунікативна, предметно-методична, інформаційно-цифрова, психологічна, емоційно-етична, компетентність педагогічного партнерства, інклюзивна, здоров'язберезувальна, прогностична, організаційна, оцінювально-аналітична, здатність до навчання впродовж життя [11].

М. Юзик трактує фахову компетентність майбутнього вчителя початкової школи як динамічну категорію, що спонукає особистість до постійного розвитку та передбачає здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності. Дослідниця наголошує, що така компетентність інтегрує мотиви й ціннісні орієнтації, знання теоретичних засад педагогіки, психології та методик навчання, а також уміння організувати освітній процес у початковій школі, формуючи в учнів ключові компетентності й світогляд на основі загальнолюдських цінностей і національної культури [17, с. 4].

Фахова компетентність учителя початкових класів розглядається як інтегративна властивість особистості, що виявляється у здатності здійснювати педагогічну діяльність та організувати освітній процес відповідно до сучасних вимог. У дослідженні Я. Цимбалюк та С. Скворцової її схарактеризовано як єдність теоретичної й практичної готовності педагога, зокрема предметно-теоретичної, психолого-педагогічної та дидактико-методичної, а також як здатність ефективно діяти й успішно розв'язувати стандартні та проблемні ситуації, що виникають у процесі навчання [14, с. 101].

Професійна компетентність майбутнього вчителя початкової школи, за визначенням І. Пальшкової, є важливим чинником підвищення якості освіти та охоплює професійно-змістовий, технологічний і професійно-

особистісний компоненти. Професійно-змістовий компонент передбачає наявність у педагога ґрунтовних знань із фахових і суміжних дисциплін, а також теоретичних основ наук, що вивчають особистість людини, забезпечуючи усвідомлення змісту професійної діяльності у сфері навчання, виховання й розвитку учнів. Технологічний компонент пов'язаний із практичним застосуванням професійних знань, сформованістю відповідних умінь і навичок, а також використанням інформаційно-інноваційних технологій, що базуються на діагностико-дослідницькому аналізі педагогічних ситуацій та прогнозуванні їх розвитку. Професійно-особистісний компонент охоплює особистісні та творчі здібності педагога, які забезпечують ефективність його професійної діяльності [9].

З огляду на багатокомпонентний характер професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи особливого значення набувають ті її складові, які забезпечують ефективну педагогічну взаємодію та конструктивне розв'язання конфліктних ситуацій в освітньому середовищі. У цьому контексті важливим є звернення до феномена конфліктологічної культури як необхідної складової професійної компетентності сучасного педагога.

Конфліктологічній культурі фахівця, як вважає І. Агалець, притаманне опанування та застосування спеціальних професійно орієнтованих конфліктологічних знань і вмінь, необхідних для адекватного сприйняття професійних конфліктів і ефективної реалізації професійних функцій в умовах конфліктної взаємодії. Авторка переконана, що конфліктологічна культура освітянина є базовою складовою його педагогічної компетентності. Саме тому для забезпечення належного рівня сформованості конфліктологічної культури педагогічних працівників необхідне цілеспрямоване управління цим процесом як на рівні організації, так і на рівні окремого працівника. Це передбачає ефективне керівництво колективом не лише в контексті професійної діяльності, а й у сфері

міжособистісних відносин. Отже, специфіка конфліктологічної культури зумовлює створення емоційно комфортного середовища та відчуття психологічної безпеки для учасників взаємодії. Вона сприяє усвідомленню й осмисленню особистісних проблем співрозмовника, підтримує його в самостійному пошуку шляхів їх розв'язання та забезпечує умови для розкриття індивідуальності кожного учасника педагогічної взаємодії [1, с. 71].

Ми поділяємо позицію С. Коханської, яка розглядає формування конфліктологічної культури майбутніх бакалаврів початкової освіти як складний інтегративний процес, що детермінований сучасними трансформаціями освітнього простору та посиленням значущості гуманістичних і ціннісно орієнтованих підходів у професійній підготовці педагога [5, с. 154]. Конфліктологічна культура трактується авторкою як система знань щодо сутності та типології педагогічних конфліктів, ціннісних орієнтацій, етичних норм, комунікативних настанов і моделей поведінки, які забезпечують готовність майбутнього вчителя до конструктивної взаємодії, запобігання конфліктним ситуаціям і їх ефективного вирішення в умовах шкільного середовища. Компетентнісний підхід у професійній підготовці майбутніх бакалаврів початкової освіти виступає методологічною основою для інтеграції знань, умінь, навичок, способів мислення та цінностей, необхідних для становлення конфліктологічної культури. Його реалізація спрямовує освітній процес закладу вищої освіти на набуття студентами практичного досвіду педагогічної взаємодії, якісне виконання професійних функцій, аналіз проблемних ситуацій із позицій компетентнісного підходу та вироблення індивідуальних стратегій конструктивної поведінки [5, с. 154].

У контексті професійно-педагогічної компетентності майбутнього вчителя початкової школи майбутнього вчителя початкової школи А. Левкович рекомендує розглядати конфліктологічну компетентність.

Професійну компетентність при цьому визначається дослідницею як складна інтегральна якість особистості педагога, що відображає його готовність і здатність творчо виконувати педагогічні функції. З огляду на те, що однією з ключових функцій учителя початкової школи є організація безконфліктної, продуктивної суб'єкт-суб'єктної взаємодії між учителем і учнями, учителем і колегами, учителем і батьками, а також між дітьми, важливою складовою професійної компетентності виступає конфліктологічна компетентність. Вона забезпечує ефективну взаємодію учасників освітнього процесу, сприяє попередженню та конструктивному розв'язанню конфліктних ситуацій, а також реалізації індивідуалізованої, особистісно орієнтованої навчально-виховної діяльності [6, с. 47].

На основі аналізу психолого-педагогічної літератури А. Лукашенко зазначає, що конфліктологічна компетентність учителя початкової школи охоплює кілька взаємопов'язаних компонентів. Це, насамперед, спрямованість особистості педагога на здійснення антиконфліктної діяльності, яка за своєю сутністю є конструктивною, ненасильницькою, творчою, коректною, толерантною та гуманістично орієнтованою. Важливою складовою є наявність особистісно й професійно значущих якостей, зокрема любові до дітей, відповідальності, витримки, емоційної врівноваженості, емпатійності та інших рис, що забезпечують ефективну педагогічну взаємодію. Також виокремлюється теоретична готовність до антиконфліктної діяльності, яка ґрунтується на свідомому засвоєнні системи психолого-педагогічних і конфліктологічних знань. Не менш значущим є практичне оволодіння комплексом конфліктологічних умінь, що забезпечують успішну реалізацію антиконфліктної поведінки в професійній діяльності вчителя. Окремо підкреслюється розвиток умінь самодіагностики рівня власної конфліктності на основі аналізу, самоаналізу, самооцінки та рефлексії поведінки, учинків, спілкування й взаємин з оточенням. Це також передбачає здатність прогнозувати виникнення

конфліктних ситуацій, здійснювати їх діагностику, добирати ефективні способи розв'язання та запобігання конфліктам [7].

До принципів та підходів розвитку конфліктологічної культури І. Козич відносить такі:

1) комплексності – зумовлений тим, що розвиток конфліктологічної культури є складним, багаторівневим і поетапним процесом, який потребує використання комплексу засобів для його ефективної реалізації;

2) цілісності – ґрунтується на розумінні цілісності особистості, тому в процесі формування конфліктологічної культури студента має забезпечуватися одночасний розвиток усіх її компонентів: змістового, мотиваційного, емоційного та особистісно-діяльнісного;

3) варіативності – передбачає використання різноманітних освітніх технологій, активних методів навчання, методів аналізу конкретних ситуацій, а також інтенсивних форм навчальної діяльності;

4) зворотного зв'язку – полягає в необхідності врахування викладачем стану об'єкта педагогічного впливу, аналізу реальних змін (або їх відсутності) в установках, переконаннях, ставленні та поведінці студентів у результаті педагогічного впливу;

5) проблемності – передбачає залучення студентів до розв'язання проблемних ситуацій і пошуку нових знань, що сприяє розвитку особистісних якостей і формуванню цілісної особистості [4, с. 98-99].

Особистісно-діяльнісний підхід орієнтований на створення умов для особистісного розвитку студента в процесі активної діяльності. Компетентнісний підхід спрямований на формування здатності особистості розв'язувати завдання в різних сферах життєдіяльності шляхом оволодіння необхідними компетентностями. Культурологічний підхід передбачає засвоєння студентами норм і правил культурної поведінки в конфліктних ситуаціях, формування ціннісних орієнтацій на визнання й розуміння позиції іншої людини, повагу до її прав, а також орієнтацію на діалог і

співпрацю. Індивідуально-диференційований підхід ґрунтується на глибокому вивченні індивідуально-психологічних особливостей студентів і реалізації диференційованого навчання з їх урахуванням. Конфліктологічний підхід передбачає, з позиції педагога, врахування можливих внутрішньоособистісних конфліктів студентів у процесі організації педагогічної взаємодії, а з позиції студента – опанування знань про внутрішньоособистісні конфлікти та способи їх подолання [4, с. 99].

Висновки. Теоретичний аналіз дав змогу встановити, що конфліктологічна культура є важливою складовою професійної компетентності майбутніх бакалаврів початкової освіти. Вона охоплює систему знань про природу педагогічних конфліктів, ціннісні орієнтації, етичні норми, комунікативні установки та моделі поведінки, що забезпечують здатність майбутнього вчителя до конструктивної взаємодії, попередження та ефективного розв'язання конфліктних ситуацій у освітньому середовищі. Формування конфліктологічної культури майбутніх педагогів початкової школи відбувається найбільш ефективно за умов реалізації компетентнісного, особистісно-діяльнісного, культурологічного та конфліктологічного підходів. Її розвиток потребує цілеспрямованого педагогічного управління, застосування інтерактивних методів навчання та створення у закладі вищої освіти середовища, орієнтованого на діалог, партнерство й гуманістичні цінності, що забезпечує готовність майбутнього вчителя до професійної взаємодії в умовах можливих конфліктів.

На цій основі конфліктологічну культуру майбутніх бакалаврів початкової освіти трактуємо як інтегративне особистісно-професійне утворення, що охоплює систему конфліктологічних знань, ціннісних орієнтацій, етичних норм, комунікативних умінь і моделей поведінки, які забезпечують готовність майбутнього вчителя до конструктивної взаємодії, попередження та ефективного розв'язання педагогічних конфліктів у професійній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Агалець І. О. Конфліктологічна культура освітянина як базова складова педагогічної компетентності. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/710473/1/Конфл._культ..pdf
2. Антонюк Н. А., Савчук С. В. Професійна підготовка майбутнього вчителя початкової школи до наскрізної виховної діяльності. *Академічні студії. Серія: Педагогіка*, 2021. Вип. 2. С. 19-25.
3. Діяльнісні засади підготовки майбутніх компетентних фахівців в умовах сучасних викликів: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 366 с.
4. Козич І. В. Модель розвитку конфліктологічної культури студента – майбутнього вчителя початкової школи. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки*, 2019. № 2 (33). С. 96-100.
5. Коханська С. Потенціал компетентнісного та комунікативного підходів у формуванні конфліктологічної культури у майбутніх бакалаврів початкової освіти. *Молодь і ринок*, 2026. № 2 (246). С. 150-154.
6. Левкович А. Конфліктологічна компетентність майбутнього вчителя початкової школи: теоретичний аналіз. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Розділ II. Теорія навчання*, 2015. № 1. С. 46-50.
7. Лукашенко А. О. Педагогічні умови формування конфліктологічної компетентності вчителя. *Педагогіка та психологія : зб. наук. пр.* Х.: ХДПУ, 2003. Вип. 24. С. 79-87.
8. Науменко Н. В. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації безпекоорієнтованого освітнього середовища в умовах ризиків: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Харків, 2025. 621 с.
9. Пальшкова І. О. Формування професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів в умовах сучасної вищої школи.

Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2018. № 1. С. 113-118.

10. Петренко О., Петренко І. Професійна підготовка вчителя початкових класів до виховної роботи в Новій українській школі. *Педагогічна наука і освіта XXI століття*, 2024. № 2. С. 26-38.

11. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Наказ МОН України № 1225 від 29.08.2024 р. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>

12. Професійна підготовка вчителя початкової школи в контексті євроінтеграційних змін : колективна монографія / Л. М. Байдюк, Т. Я. Грітченко, О. А. Комар, О. В. Лоюк, Л. М. Рощенко, Т. А. Торчинська, І. В. Шевчук, Ю. М. Чучаліна ; за заг. ред.: О. А. Комар ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань: Візаві, 2021.

13. Пухно С. В. Технології формування конфліктологічної культури майбутнього вчителя під час навчання в закладі вищої освіти. *Слобожанський науковий вісник. Серія Психологія*, 2024. Випуск 2. С. 56-60.

14. Цимбалюк Я. С., Скворцова С. О. Професійна компетентність: зміст понять. Сучасний навчально-виховний процес: теорія і практика: матеріали Всеукраїнської науково-практ. конф. викладачів, молодших науковців та студентів. Одеса: Видавець Черкасов М. В., 2010. С. 100-104.

15. Цюняк О. Професійна підготовка майбутніх вчителів початкових класів в умовах цифрової трансформації освіти. Монографія, 2021. Івано-Франківськ, Кушнір Г. М. 316 с.

16. Шквир О., Дудчак Г., Казакова Н., Сівак Н. Формування професійних компетентностей майбутніх магістрів початкової освіти. *Молодь і ринок*, 2022. № 1. С. 49-56.

17. Юзик М. А. Формування фахових компетентностей майбутніх учителів початкової школи в освітньому процесі педагогічних закладів фахової передвищої освіти України: дис. ... д-ра філософії: 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)». Київ; Хмельницький, 2022. 322 с.

18. Kovalchuk V. Developing the conflict management culture of pre-service teachers. *Professional Pedagogics*, 2026. № 1(32). P. 42-55.